

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Pravidla ukládání správních trestů
Diplomant/ka: Vojtěch Kuneš
Autor posudku: JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.

Předmětem tohoto posudku je diplomová práce Vojtěcha Kuneše zpracovaná na téma „Pravidla ukládání správních trestů“.

Diplomant si cíl své práce stanovil v úvodu, kde píše: *„Správní trestání a s ním spojená i pravidla ukládání správních trestů za přestupky prošlo v několika posledních letech významnými změnami. Za zmínku stojí především velká rekonstrukce správního trestání z roku 2017, od níž si zákonodárce sliboval poměrné zjednodušení přestupkové právní úpravy, a která přinesla do problematiky ukládání správních trestů řadu nových institutů inspirovaných především trestním právem hmotným a procesním. Jedním z dílčích cílů této diplomové práce bude poukázat na některé z těchto institutů a zhodnotit zdařilost jejich převzetí. Dalším a hlavním cílem této práce bude blíže představit a následně kriticky zhodnotit stávající právní úpravu ukládání správních trestů za přestupky a za pomoci vlastních názorů polemizovat nad některými spornými, či nedořešenými otázkami tohoto tématu.“* (str. 1).

Takto zvolený cíl práce lze považovat za legitimní a odpovídající povaze a úrovni závěrečných prací studentů magisterského studia oboru právo.

Za méně šťastný pak již považuji dodatek *„Zvolením tohoto tématu bych si taktéž rád potvrdil, či vyvrátil moji domněnku, že ukládání správních trestů za přestupky se již dávno netýká pouze méně společensky škodlivých protiprávních jednání, avšak mohou v něm padat dokonce i tresty, které v některých případech mnohonásobně převyšují sankce ukládané za trestné činy.“* (str. 2), který již vychází z nesprávného (či přinejmenším velmi nepřesného) předpokladu, že přestupky jsou konstruovány jako delikty „méně společensky škodlivé“.

Celkově však cíl práce – zjednodušeně řečeno kritické zhodnocení nových (po rekonstrukci) pravidel pro ukládání správních trestů – považuji za správný a mimořádně zajímavý.

Práce je rozdělena do 7 obsahových kapitol, uvozena je též nečíslovaným úvodem a zakončena nečíslovaným závěrem. Pisatel vychází z vymezení základních zásad správního trestání na jedné straně a (druhů) správních trestů na druhé straně, přes které se dostává k obecným pravidlům pro určení druhu a výměry trestu (kde se zabývá jak otázkami hmotněprávními, tak procesněprávními). Samostatné kapitoly jsou pak věnovány problematice povahy a závažnosti přestupku, stejně jako polehčujícím a přitěžujícím okolnostem (coby faktorům ovlivňujícím výši a druh následného trestu). Práce je zakončena

kapitolami pojednávajícími o zvláštních způsobech rozhodnutí v přestupkovém řízení a ukládání správních trestů za více přestupků.

Co do struktury je práce obecně v zásadě logická, neboť autor svůj výklad staví od obecných východisek po zvláštní a specifické právní instituty a otázky, které z nich vycházejí. Stejně tak ale nelze nevidět, že zatímco do třetí kapitoly se text drží logiky „od obecného ke zvláštnímu“, představují zbývající čtyři kapitoly spíše jakási samostatná a oddělená pojednání, kterým by patrně „slušel“ společný scelující rámec (byť by nemuselo být snadné jej nalézt, neboť diplomant zde mísí hmotněprávní aspekty s procesními, formální s materiálními atp.).

Z hlediska obsahového zpracování je práce na požadované úrovni odbornosti, text je prost výraznějších faktických chyb. Autor kombinuje převzaté poznatky (z nichž vychází) s některými vlastními postřehy, jimiž prokládá jak teoretický výklad, tak například závěry vzešlé ze soudní judikatury. Práce je zpracována do značné míry pečlivě a důsledně, byť poučenému čtenáři autor nepřináší nic výraznějšího nad rámec běžně používané literární produkce. Diplomant se například téměř vůbec nepouští do zvláštních právních úprav, přestože drobné náznaky takových pokusů se v textu vzácně objevují (viz např. str. 35, 41, 60). Bohužel se tak nezabývá některými zajímavými konstrukcemi, které přinášejí jednotlivé resortní předpisy, z těch novějších například nový znalecký zákon (viz podnět k diskusi). Kdyby těžiště práce leželo v této oblasti, byla by mnohem zajímavější a přínosnější.

Některé formulace použité v práci nejsou nej přesnější, z textu lze však zpravidla odvodit, co měl pisatel na mysli.

Zamrzí některé pravopisné přehmaty, byť se neobjevují nadměrně často („nejvyšší správní soud“ na str. 9, 2x za sebou „potencionální“ na str. 15, interpunkce na řadě míst atp.). Nestandardní, resp. zřejmě již na úrovni obsahové chyby, je opakované užití slova „zákon“ v označení těchto právních předpisů („zákon č. 200/1990 Sb., zákon o přestupcích“).

Formální náležitosti práce jsou v zásadě standardní, text splňuje většinu předepsaných požadavků běžných pro tento typ kvalifikačních prací.

Autor nerozlišuje, zda citované zdroje použil v tištěné či elektronické podobě (což by měl, protože v jednotlivých formách se mohou objevovat rozdíly například v důsledku častější aktualizace elektronických pramenů), čtenář si tak použití elektronických zdrojů musí domýšlet například z absence čísel stran v citaci (typicky komentáře nakladatelství C. H. Beck).

Předložená práce splňuje požadované náležitosti kladené na tento typ kvalifikačních textů. Fakt, že autor omezil svůj výklad na obecnou úpravou přestupkového práva (tj. zejména zákony č. 250/2016 Sb. a 251/2016 Sb.) s jen minimálními (byť nutno připustit, že objevujícími se) přesahy do zvláštních úprav, práci bohužel snižuje do úrovně vcelku běžného průměru a standardu. Její způsob zpracování však dává tušit, že pisatel měl schopnosti, v jejichž důsledku mohl mířit výše. Práci předběžně navrhuji hodnotit stupněm „velmi dobře“ s tím, že toto hodnocení může být korigováno oběma směry v závislosti na úrovni ústní obhajoby.

Podněty k diskusi:

Do jaké míry (zda vůbec) jsou pravidla pro ukládání správních trestů aplikovatelná i na ukládání ochranných opatření, či – případně – dalších negativních sekundárních vyvoditelných na základě zvláštních zákonů správními orgány v rámci správního trestání?

Pokud zákon (zde například znalecký zákon) pracuje s „výtkou drobných nedostatků“ (§ 37 zákona č. 254/2019 Sb.), která sice není trestem v pravém slova smyslu, ale vyvolává mimo jiné to, že v případě následného spáchání přestupku znalecm ministerstvo *„při stanovení druhu a výměry správního trestu ... přihlédne též ke skutečnosti, zda již byla v minulosti této osobě uložena výtka podle § 37“* (§ 42 odst. 4 zákona), lze podle názoru diplomanta jednoznačně určit, že má jít o okolnost přitěžující (jako o svého druhu recidivu) nebo o okolnost polehčující (z přestupku obviněný znalec již byl potrestán a za tento předchozí prohřešek jej nelze trestat opakovaně), případně mohla by taková výtka „hrát roli“ obou okolností (v závislosti na daném případě)?

V Plzni dne 11/05/2023

Podpis autora posudku